

Vláda vojenské šlechty, 14. až 16. století

1. Proměny ve vojenské vrstvě
 2. Svržení Hódžóů
 3. Restaurace Kenmu
 4. Šógunát Muromači
 5. Rozvoj ekonomiky

- literatura – 文献
- *Dějiny Japonska*, Reischauer, Craig, s 49-69
- Vasiljevová, *Dějiny Japonska*, s 145-219
- Boháčková , *Vějírř a meč*, s 66-77
- *Cambridge History*, sv. 3 (kap. *Kamakura bakufu*, *Muromachi bakufu*)
- Sansom, *A History of Japan*, 2. sv. (1334-1615)
- Ikegami, *The Taming of the Samurai*
- J.W. Hall, J.P. Mass, *Medieval Japan, Essays in Institutional History*, B I 1365

1. Proměny ve vojenské vrstvě

- tvrže *tate* / *tači* (viz další slide)
- rodová struktura
 - hlavní větev *honke*, vedlejší větve *bunke*
 - hlava rodu *sórijó*
- 1) správa rodového majetku
 - A. pův. poměrné, individuální dědění
 -
 - B. nedělené / ucelené dědění
- 2) posilování regionálních na úkor pokrevních vztahů
 - místní hejtman vs Kamakura
- 3) obrana na vlastní náklady (i po 1281)
 - situace menších rodů → půda do zástavy
 - 1297 zákony *Tokuseirei* („akty dobrotivosti“)

1. Proměny ve vojenské vrstvě

- 4) autokratizace moci hlavní větve Hódžóů
 - rezignace vazalů na hejtmanské posty
 - Tokimuneho smrt 1284
 - snížení vnitřní soudržnosti bakufu
- 5) komplikace vztahů se dvorem

<i>excísař</i>	Gosaga (1246-72)		
<i>císař</i>	Gosaga (1242-46)	Gofukakusa (1246-59)	Kamejama (1259-74)
<i>linie</i>		Džimjóin	Daikakudži

2. Svržení Hódžóů

- 1272 schizma u dvora
 - pravidelné střídání císařů z obou větví
 - vzájemné vměšování šógunátu a dvora do politiky
- mladý Takatoki (1303-33) vs ambiciózní Godaigo (v. 1318-39)
 - 1324 první vzpoura
 - 1331 další komplot
- postupně na stranu císaře:
 - oblast Kinai
 - Kusunoki Masašige (1294-1336)
 - Ašikaga Takaudži (1305-58)
 - Nitta Jošisada útočí a ničí Kamakuru

3. Restaurace Kenmu

- prvotní převaha Godaiga:
 - vzorem vláda Daiga a Murakamiho
 - „Registrační úřady“ (*Kirokušo*)
 - postupně problémy a chyby

 - tažení TA do Kamakury; dílčí porážka v Kjótu
 - tažení na Kjúšú

- narůstající převaha TA
 - Bitva u Minatogawy 1336
 - Godaigo prchá
 - dosazen císař Kómjó (1336-48)

- kroky k obnovení bakufu
 - zákoník *Kenmu šikimoku*
 - založení Ašikaga bakufu 1336

3. Restaurace Kenmu

- 1336-92 období Jižní a Severní dynastie
 - Godaigo v Jošinu, dohasínání odboje
- 1338 Takaudži šógunem
 - rozdíl v pojetí moci mezi Takaudžim + ml. bratrem Tadajošim (1306-52)
 - generál Kó no Moronao (--1351)
 - nejednota samurajstva
- definitivně místní vztahy „k půdě“ na úkor pokrevních vazeb

4. Šógunát Muromači / Ašikaga

- 1) fáze upevňování moci
 - od TA do 1392 (Jošimicu)
 - 2) fáze rozkvětu stagnace
 - Jošimicu (vládl 1368-94) až Jošimasa (1470 Ónin)
 - 3) fáze dezintegrace – *gekokuđžó* 下克上
 - „dominance vazalů“
-
- proměna funkce šóguna
 - křehkost stability – systém *kenmon* (vláda elit, viz dále)
 - nezadržitelné posilování regionálních vazeb (Kantó a Kjúšú)
 - během 1360s postupně stabilizace – vznikají klíčové aliance
 - privilegované rody (elity)
 - Hosokawa, Šiba, Hatakejama (obsazují post regenta *kanrei*)
 - (nižší) Jamana, Akamacu, Kjógoku a Iššiki

- Ašikaga Jošimicu (žil 1358 – 1408, v. 1368-94)
 - nárůst autority hejtmanů
 - sloučení císařských větví
 - 1378 Květinový palác + kontrola centra země
 - kancléř *kanrei*
 - postupně podpora i mocných rodů

- zdroje moci za Jošimicua
 - ovládnutí bohatých měst; různé daně; ZO; původ hejtmanů
 - rodové ozbroj. oddíly *Hókóšú*

- 1368 definitivně tzv. půlení důchodů i samotné půdy
 - nárůst moci hejtmanů (ti nejmocnější - *šugo daimjó* - do Kjóta)

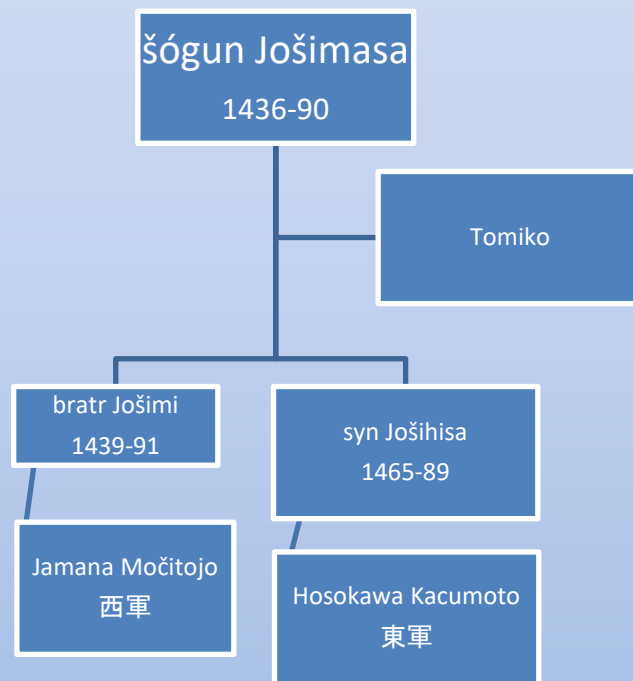
- charakter moci – otázka osobních schopností hejtmana
 - schopnost prosadit výběr daní (*hanzei*)
 - tlak nižších vazalů *kokudžin*

4. Šógunát Muromači / Ašikaga

- Regiony
 - bez kontroly Kjúšú, slábnoucí vliv v Kantó
- Kjúšú > princ Kanejoši vs Imagawa Rjóšun
- Kantó > Kamakura-fu a rod Uesugi

- Postup dezintegrace

- 1441 konec rovnováhy – 6. šógun Jošinori zavražděn (nepokoje Kakicu)
- vrchol politických zmatků ve válce Ónin (1467-77)
- nástupnické spory v rodech Hatakejama a Šiba, zbývají Hosokawa a Jamana

- stav „válčících knížectví“ (*sengoku*)
- vražda 13. šóguna Jošiterua 1565 – stav *gekokuđžó*
- nové organizační principy schopnosti a loajality

5 Rozvoj ekonomiky (zemědělství)

- „středověké“ uzavřené obd 1250-1550, konec ricurjó se státní půdou a šóeny
- 4 hlavní trendy (Intenzifikace; Občiny; Komeracionalizace + Urbanizace)

- **Intenzifikace**

- lepší složení prac. síly
 - klasické kaizeny:
 - pravidelnější obdělávání
 - rozšíření dvojí úrody
- lepší hnojiva
víc terasových políček

→ stabilní maloroľnické hospodaření

- **Občina**

- menší závislost na vnější pomoci
- společné zdroje
- vynucovací mechanismy + obrana
- „učí“ vs „soto“
- růst pravomocí, nezávislého jednání (povstání)

Komeracionalizace

- bohatší / rozmanitější tok statků
- během 13C > růst moci a autonomie obchodníků
- společenské postavení
- snaha prosadit se místní specialitou

Urbanizace

- vyjímečné postavení Kjóta
- městské bloky (mači) do samosprávných jednotek
- prostor i pro ženy
- od 15C „noví“ obchodníci

- nové typy měst
 - džókamači, monzenmači, šukubamači + džijú